

दशस्य विप्रस्य बृहत्तः प्रभोः अग्निचयनोद्योगेनाभिवृद्धस्य । तथा विपश्चितः विदु-
षः प्रयोगाभिज्ञस्य । विप्राः कीदृशाः होत्राः होमशीलाः जुह्वतीति होत्राः अप्र-
त्ययः कर्मण्यालस्यरहिता इत्यर्थः । नन्विदमृत्विग्यजमानादिकं कुतो ज्ञातं तत्राह
एक इत् एक एव सविता विदधे सर्वमिदं निर्मितवान् कीदृशः वयुनावित् व-
युनानि प्रज्ञानानि वैत्तीति वयुनवित् अन्येषामपि दृश्यतइति [पा० ६.३.१३७.]
दीर्घः विपश्चित् ऋत्विग्यजमानाभिप्रायज्ञः । कथमेक एव सर्वमिदं कृतवानित्यत
आह यतः सवितुर्देवस्य परिदृतिर्महो परितः सर्ववेदेषु श्रूयमाणा स्तुतिर्महती
अचिन्त्यः सवितुर्महिमेत्यर्थः ॥४॥

युजे वां ब्रह्म पूर्यं नमोभिर्वि श्लोकं एतु पथ्येव सूरैः ।

शृण्वन्तु विश्वेऽमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्युः ॥५॥

त्रिष्टुप् आद्यद्वितीयतुर्याणां व्यूहेन पूरणम् । पत्नीयजमानौ वामिति पदेनो-
च्येते । हे पत्नीयजमानौ वां युवयोरर्थे नमोभिरन्नैः इदानीं कृतैर्धृतैः संहितं पूर्यं
पुरातनैर्महर्षिभिरनुष्ठितं ब्रह्म परिवृढमग्निचयनाख्यं कर्माहं युजे युनज्मि सम्पाद-
यामि व्यत्ययेन तुदादिवाहः यद्वा ब्रह्मशब्देन प्राणाः सप्त ऋषयो ब्राह्मणाश्चो-
च्यन्ते वामर्थे पूर्यं पुरातनं ब्रह्म ब्राह्मणजातिं नमोभिरन्नैर्युजे योजयामि अन्नैर्वि-
प्रांस्तर्पयामीत्यर्थः । किमर्थमिति चेत् सूरैः पण्डितस्य यजमानस्य श्लोकः कीर्तिर्व्येतु
विविधं गह्वरं लोकद्वयं व्याप्नोतु व्यवहृताश्चेति [पा० १.४.८२.] वि एतु अन-
योर्व्यवधानम् तत्र दृष्टान्तः पथ्या-इव पथोऽनपेता पथ्या यज्ञमार्गप्रवृत्ता आहु-
तिर्यथा लोकद्वयं व्याप्नोति एवं यजमानस्य श्लोक उभयलोकसंचारी भवविति
भावः । किं च अमृतस्य मरणधर्मरहितस्य प्रजापतेः पुत्रा विश्वे सर्वे देवा यज-
मानस्य श्लोकं शृण्वन्तु । के । ये दिव्यानि दिवि भवानि धामानि स्थानानि आत-
स्युः अधिष्ठितवन्तः ते सर्वेऽस्य कीर्तिं शृण्वन्त्वित्यर्थः ॥५॥

यस्य प्रयाणमन्वन्यऽइत्युर्देवा देवस्य महिमानमोजसा ।

यः पार्थिवानि विममे स एतशो रजांसि देवः सविता महिषना ॥६॥

सावित्री जगती प्रथमस्य व्यूहेन पूरणम् । अन्ये देवा यस्य सवितुः प्रयाणं